Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 119123

# Beslisnota voor de Gemeenteraad

## Onderwerp: Groene Metropool Regio Ontwerpbegroting 2024

**Voorgesteld besluit**
de Gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Jaarstukken van de GMR over 2022, bestaande uit het Jaarverslag 2022 en de Jaarrekening 2022 inclusief accountantsverslag en de controleverklaring en hierop een positieve zienswijze in te dienen.
2. In te stemmen met de Begroting 2024-2027 van de GMR en hierop een positieve zienswijze in te dienen op basis van de volgende aanpassingen die zijn gedaan:
   a. Indexering 2024 op basis van de BRN-methodiek berekend op 7,3%.
   b. Toekenning RES-gelden met verhoging van € 0,58 per inwoner ten behoeve van de uitvoering van het Uitvoeringsplan RES 2023 – 2030.
   c. de gewijzigde begroting als gevolg van het RPW, welke geen consequenties heeft voor de inwonerbijdrage.
   d. de gewijzigde begroting voor de Woondeal, welke geen consequenties heeft voor de inwonerbijdrage.
   e. de gewijzigde begroting voor het speerpunt 'Bruisende binnensteden, krachtige kernen' binnen de opgave de Ontspannen regio, welke geen consequenties heeft voor de inwonerbijdrage.
3. In te stemmen met het voornemen van de Groene Metropoolregio om lid te worden van de VNG Gelderland en hierop een positieve zienswijze in te dienen.
4. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2022 van stichting The Economic Board (TEB).

### Aanleiding

### Inleiding

De Groene Metropoolregio (GMR) is op 1 januari 2021 van start gegaan. Deze samenwerking van 18 gemeenten zet zich in voor een goede inpassing en balans van wonen, werken en mobiliteit in onze levendige regio van stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit. Dit doet zij aan de hand van vijf opgaven: Circulaire regio, Productieve regio, Ontspannen regio, Groene groeiregio en Verbonden regio. De uitwerking van de vijf opgaven in de regionale agenda 2023-2024 toont ambitie en heeft een belangrijke toegevoegde waarde voor Druten en de regio als geheel. De agenda geeft vorm aan het benodigde partnerschap in onze regio, waarin aandacht is voor gebiedsgericht werken, majeure opgaven en regionale samenwerking op lobby richting provincie, rijk en Europa. Uw raad heeft daarom eind 2022 besloten in te tekenen op alle opgaven met een looptijd van twee jaar (de jaren 2023 en 2024).

CONCEPT

De agenda en bijbehorende meerjarenbegroting is in inhoudelijk en financieel opzicht slechts beperkt gewijzigd, waarmee een logische invulling voor 2024 wordt gegeven aan de eind 2022 afgesloten tweejarige opgaveovereenkomsten.

Op 20 april 2023 heeft de GMR de Jaarstukken 2022 en de Begroting 2024-2027 toegezonden. Uw raad wordt – conform bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de betreffende gemeenschappelijke regeling (GR) - in de gelegenheid gesteld om hierop een zienswijze in te dienen. Hiertoe hebben wij het voorliggende voorstel opgesteld.

***Jaarstukken***

De GMR heeft het boekjaar 2022 met een positief resultaat van € 320.957 afgesloten. In lijn met de bepaling in de Gemeenschappelijke Regeling (art. 31 lid 8) vloeit het overschot van de jaarrekening terug naar de gemeenten naar rato inwonertal. Voor Druten betekent dit een bedrag van ca. € 7.500,-. Uit de accountantsverklaring blijkt dat de accountant voornemens is een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

***Begroting***

De conceptbegroting 2024 - 2027 geeft, naast de kosten voor het Regiobureau, inzicht in de netto inwonerbijdrage per inwoner voor de 5 opgaven. De inwonerbijdrage 2024 is opgebouwd uit de bijdrage voor het regiobureau (€ 2,71) en bijdragen voor de vijf inhoudelijke opgaven (gezamenlijk € 5,84).

| Bijdrage per inwoner | 2023 | 2024 |
|---|---|---|
| *Regiobureau* | *€ 2,57* | *€ 2,71* |
| | | |
| Verbonden regio | € 1,49 | € 1,58 |
| Productieve regio | € 0,94 | € 1,05 |
| Circulaire regio | € 0,91 | € 1,56 |
| Ontspannen regio | € 0,62 | € 0,66 |
| Groene groeiregio | € 0,94 | € 0,99 |
| *Totaal opgaven* | *€ 4,90* | *€ 5,84* |
| | | |
| Totaal | € 7,47 | € 8,55 |

Bovenop de €8,55 doet Druten mee aan de subsidiering via de GMR van The Economic Board (TEB) met € 1,00 per inwoner. Daarmee komt de totale bijdrage voor de GMR uit op €9,55 per inwoner.
De prijsstijging is gebaseerd op indexatie. De index die voor 2024 op basis van de BRN - methodiek is berekend komt uit op 7,3%. Eerder werd nog uitgegaan van 2,7%. Het verschil van 4,6% is in de begroting opgenomen.

Verder zijn er nog enkele aanpassingen in de begroting verwerkt:

- Stijging inwoneraantal: De meest recente CBS-cijfers met peildatum 1 januari 2023 zijn opgenomen in de begroting. In de gemeente Druten is het inwoneraantal gestegen van 18.918 inwoners naar 19.511 inwoners. Dit werkt door in de inwonerbijdragen voor het regiobureau en de opgaven.
- Regionale Energie Strategie (RES): Om de ambities en afspraken uit de RES 1.0 te kunnen waarmaken is een hogere bijdrage van € 0,58 per inwoner in de begroting opgenomen. Het totaal komt daarmee op €0,65 per inwoner. Voor Druten betekent dit een verhoging van circa € 11.000. Deze bijdrage wordt gedekt uit de de ontvangsten o.b.v. de "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)". De gemeente Druten heeft uit CDOKE voor 2023, 2024 en 2025 subsidie gekregen.
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW): Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten onafhankelijk van deelname aan de opgave Productieve regio. Voor de koers die wij met het RPW hebben uitgezet is meer onderzoek nodig. Daarnaast is een deel van het speerpunt bruisende binnensteden, krachtige kernen van de opgave Ontspannen regio bij de RPW ondergebracht. De kosten voor het RPW gaan daarmee eenmalig met € 100.000 omhoog. Deze stijging wordt deels opgevangen door een bijdrage van de provincie en deels zal de GMR dit vanuit haar eigen middelen financieren. De geschetste extra inzet heeft geen gevolgen voor de inwonersbijdrage 2024.
- Woondeal: de lange termijn financiering van de Woondeal lijkt zeer onzeker. Daarom zijn de middelen van het Rijk en de provincie uit de begroting van 2024 verlaagd en de ambities bijgesteld. De gewijzigde begroting heeft geen consequenties heeft voor de inwonerbijdrage.

- Speerpunt bruisende binnensteden, krachtige kernen: voorgesteld wordt dit speerpunt te splitsen en onder te brengen bij andere opgaven. Financieel betekent dit een verschuiving van de budgetten, de totale bedrag van de begroting blijft gelijk.

***Evaluatie functioneren Groene Metropoolregio***

Op zich losstaand van de jaarstukken en begroting wil het college u graag informeren over het feit dat er op dit moment een evaluatie plaatsvind over het functioneren van de Groene Metropoolregio.
De door het DB gegeven opdracht is: lever een document op met de evaluatieonderzoeksresultaten en met ideeën om doelstellingen in de toekomst nog effectiever te kunnen behalen. Met de resultaten van het evaluatieonderzoek wil de GMR o.a. graag:

• Vaststellen in hoeverre doelstellingen worden behaald
• Leren van hoe het nu gaat
• Verbeteren wat beter kan.

Hiertoe zijn / worden een aantal interviews met de belangrijkste stakeholders (waaronder de Regio Agendacommissie) afgenomen.
De evaluatie geeft input bij het opstarten van het proces van het opstellen van de nieuwe regionale agenda 2025-2028 (en begroting) die in het 4e kwartaal van 2023 start.
Uiterlijk in het 3e kwartaal van dit jaar worde daarom conclusies getrokken, besluiten genomen en eventuele vervolgacties opgestart.
De resultaten hiervan zullen in het eerste kwartaal van 2024 worden opgeleverd, zodat mede op basis hiervan door uw raad een besluit kan worden genomen over deelname aan de agenda / opgaven GMR voor de periode 2025 – 2028.

**Gewenst resultaat**
**Beoogd effect**

Het algemeen bestuur van de GMR in kennis te stellen van de zienswijzen van de gemeente Druten, zodat daarmee rekening kan worden gehouden bij de vaststelling van de Jaarstukken 2022 en de Begroting 2024-2027.

**Argumenten**
*1.1 De jaarrekening geeft geen aanleiding voor het indienen van een zienswijze*

In de jaarrekening wordt op een heldere en juiste wijze de voortgang en verrichte activiteiten van de regionale samenwerking en de besteding van de budgetten in de GMR verantwoord.
In de GR is in artikel 31, lid 8 vastgelegd dat een positief resultaat terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Het AB van de GMR stelt dan ook voor om het positieve resultaat terug te storten naar de gemeenten in de regio. Hiermee kan worden ingestemd.

*1.2 Er is een goedkeurend verslag van de accountant.*
De accountant heeft op 11 april 2023 het ondertekend accountantsverslag over het boekjaar 2022 aangeboden aan het bestuur van de GMR. Uit het verslag blijkt dat de accountant voornemens is een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de jaarstukken.

*2.1 De agenda en begroting zijn in lijn met eerdere afspraken en wensen vanuit uw raad; de beperkte wijzigingen geven geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.*
De in de inleiding van dit voorstel opgenomen wijzigingen in de agenda en begroting redelijk en proportioneel. Met de verplaatsing van een deel van het speerpunt 'Bruisende binnensteden, krachtige kernen' van de opgave de Ontspannen regio naar de Productieve regio kan worden ingestemd.

*3.1 Lidmaatschap van VNG Gelderland dient te worden voorgelegd aan gemeenteraden*
Alvorens het algemeen bestuur kan besluiten tot lidmaatschap van de VNG Gelderland, dienen eerst de deelnemende gemeenteraden in de gelegenheid gesteld te worden om een zienswijze in te dienen. Dit is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 31a Wgr).
VNG Gelderland behartigt in brede zin de belangen van alle Gelderse gemeenten, onderhoudt contacten met de landelijke VNG en andere instanties en neemt zitting in besturen en commissies van die instanties. Door lid te worden stellen we VNG Gelderland in staat om de belangen van de Groene Metropoolregio als geheel te behartigen bij deze instanties. Hieraan zijn voor de gemeente geen extra kosten verbonden.

*4.1 De Groene Metropoolregio is de belangrijkste subsidieverstrekker van The Economic Board.*

Stichting The Economic Board (TEB) heeft ter verantwoording daarom haar jaarverslag en jaarstukken over 2022 aan het bestuur van de GMR aangeboden. Deze zijn door het AB aan de deelnemende gemeenten doorgestuurd.
Voor uw informatie zijn de stukken aan dit voorstel toegevoegd.

**Tegenargumenten en risico's**

*1.1 Het terugstorten van het positief jaarresultaat beperkt de wendbaarheid van de Groene Metropool regio om in te springen op nieuwe kansen en behoeften*

Afgesproken is dat alleen vooraf in de regionale agenda opgenomen activiteiten worden uitgevoerd. Hier tekenen gemeenten ook op in met de opgaveovereenkomsten. Het eventuele positieve saldo van de jaarrekening vloeit daarom in principe terug naar gemeenten. Het komt echter soms ook voor dat lopende een begrotingsjaar blijkt dat zich nieuwe kansen en behoeften voordoen. Hiervoor moet dan door 18 raden een apart besluit worden genomen. Alternatief kan zijn om het positieve resultaat van de jaarrekening in te zetten voor dergelijke kansen en behoeften. Of hiermee een reserve voor een beperkt bedrag (van bijvoorbeeld maximaal €100.000) te vullen. Hiermee komt het geld al bij de vaststelling van de jaarrekening in juli, dan wel direct uit reserve, ter beschikking en hoeft niet op het nieuwe begrotingsjaar te worden gewacht.
Het DB en AB hebben dit jaar – op grond van de gemaakte afspraak dat het overschot wordt teruggestort – een verzoek om €50.000 te reserveren voor het opstellen van een Regionaal Mobiliteitsplan afgewezen. Hiervoor komt wellicht dus apart nog een verzoek langs alle 18 gemeenten.
Conform afgesproken principe, maar wel minder praktisch.

**Financiële gevolgen**

*Jaarrekening 2022*

De jaarrekening wordt afgesloten met een voordelig resultaat ter grootte van € 320.957. Conform art. 31 lid 8 van de Gemeenschappelijke regeling wordt dit saldo naar rato teruggestort aan de deelnemende gemeenten. Voor Druten betreft dit een eenmalig bedrag van ca € 7.500,-.

*Begroting 2024 - 2027*

Voor de Regionale Energie Strategie (RES 2.0) wordt in de begroting voorgesteld om de bijdrage met € 0,58 per inwoner te verhogen. Voorgesteld wordt om financiering van

deze verhoging voorlopig te bekostigen uit de "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)" wat past binnen het doel van deze tijdelijke regeling.
Daarnaast wordt de bijdrage per inwoner geïndexeerd, waardoor de verhoging op grond hiervan per inwoner afgerond uitkomt op € 0,50.

*Wat betekent dit voor de GMR-begroting van Druten?*
Voor 2024 bedraagt de verhoging van de bijdrage in totaal € 15.000, waarvan € 11.000 wordt gedekt uit het budget Milieubeheer (CDOKE regeling). De verhoging van de bijdrage 2024 aan de GMR verwerken we in de Perspectiefnota.

**Communicatie**
De Groene Metropoolregio zal de communicatie rondom de jaarstukken en de begroting verzorgen.

**Uitvoering of Vervolgstappen**
Voor het jaarverslag en de jaarrekening wordt uiterlijk 15 juni 2023 een zienswijze verwacht, voor de begroting uiterlijk 30 juli 2023. Na de zienswijzeprocedure zullen de Jaarstukken 2022 en de Begroting 2024-2027 worden vastgesteld in de vergaderingen van het algemeen bestuur van de GMR van respectievelijk 5 juli en 6 september 2023.

**Voorstel**
**Advies**
In te stemmen met de Jaarstukken van de GMR over 2022, bestaande uit het Jaarverslag 2022 en de Jaarrekening 2022 inclusief accountantsverslag en de controleverklaring en hierop een positieve zienswijze in te dienen.

1. In te stemmen met de Begroting 2024-2027 van de GMR en hierop een positieve zienswijze in te dienen op basis van de volgende aanpassingen die zijn gedaan:
   a. Indexering 2024 op basis van de BRN-methodiek berekend op 7,3%.
   b. Toekenning RES-gelden met verhoging van € 0,58 per inwoner ten behoeve van de uitvoering van het Uitvoeringsplan RES 2023 – 2030.
   c. de gewijzigde begroting als gevolg van het RPW, welke geen consequenties heeft voor de inwonerbijdrage.
   d. de gewijzigde begroting voor de Woondeal, welke geen consequenties heeft voor de inwonerbijdrage.
   e. de gewijzigde begroting voor het speerpunt 'Bruisende binnensteden, krachtige kernen' binnen de opgave de Ontspannen regio, welke geen consequenties heeft voor de inwonerbijdrage.

2. In te stemmen met het voornemen van de Groene Metropoolregio om lid te worden van de VNG Gelderland en hierop een positieve zienswijze in te dienen.
3. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2022 van stichting The Economic Board (TEB).